

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတော်အတွင်း ပစ်ခတ်မှုများတွင် ပါဝင်သူများ အား ကန့်သတ်ချက် (15)ချက်

15 Key Rules for Fighters in Internal Armed Conflict

ပြည်တွင်းလက်နက်ကိုင်ပစ်မှုအတွင်း စစ်သားများ လိုက်နာရမည့် အဓိကကျသော
စည်းကမ်း ၁၅ ချက်

၁. ကဲအီတောင်ခေင်ပါင်ကတိုက်ကပံင် ကာည်း ဆိုက်နာန်းကဲ ဘိုန်းအူန်းကယေင်ပံင် ဘည်အီမို;ဂျီမြိုင်ကဒါ,ဆိုက်ဂဲ ။ အာင်ဘိုန်းကယေင်ပံင် တိုအီးရပ် (တိုအီးအယာတ်) ကာည်း ဂျီမြိုင်အီးရပ်အီးဂါင် (ဆာ်အာင်မို;) ဂါင်ခွေပ်ဇူး (ဘုင်) ဂဲ။

Only attack military objects or persons directly participating in hostilities.
Do not attack civilians, civilian property, or civilian public buildings.

တိုက်ပွဲတွင် တိုက်ရိုက်ပါဝင်သူများနှင့် စစ်သားများသည် စစ်ဇုန်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများကိုသာ ပစ်မှတ်ထားတိုက်ခိုက်နိုင်သည်။ အရပ်သားနှင့် အရပ်သားပိုင် ပစ္စည်းများ (သို့) ပြည်သူပိုင် အဆောက်အအုံများကို ပစ်မှတ်ထားတိုက်ခိုက်ခြင်းမပြုရ။

၂. အောင်ဘိုန်းဘည်း(ဆတ်အောင်မိုး) အောင်ဘိုန်းရေနံ ဘည်လံပ်တိုက်ဆိုက် အိန်ဒလံကွဲပြာကဆင်း
 တောင်အီရပ်အီးဂါင်(တိုအီးအယာတ်) မှယ်ဒိုရ် အကျိုးအမြတ် ကဒါ,ဆိုက် ။

Do not launch any attack if civilian collateral damage is expected to be greater than the military advantage.

စစ်ဖက်ဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်ထက် အရပ်သားများအပေါ် ထိခိုက်နစ်နာမှု၊ ငိုများစေသည့် စစ်ဆင်ရေးမျိုး အသုံးမပြုရ (သို့) မပြုလုပ်ရ။

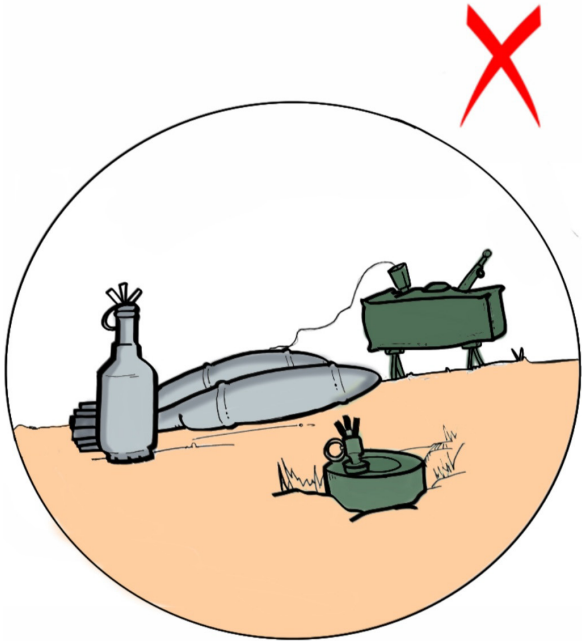
၃. အာဠ်,ပါင်ကတိုက်ကပင်မာ်လ၊ ဖိုယာမ်ကတိုက်ကပင်မာ်လ၊ မောကံပ်အာပ်လံပ်အာပ်ဖိုပ် ကူန်ရင်မာဂါင်(ဆာ်အာပ်ဖို;) မောကံပ်လံင်ကဆဝ်းဒေဩ ဘိုပ်တိပ်ဟိုက်ရဒေင် ဒိန်ခြဲဒဲ; ။

Take the necessary precautions to protect civilians before and during attacks.

တိုက်ပွဲမစခင်ဖြစ်စေ၊ တိုက်ပွဲဖြစ်နေစဉ်ဖြစ်စေ ပြည်သူလူထုများအပေါ် ထိခိုက်မှုမရှိစေရန် (သို့) နည်းနီင်သမျှနည်းလေအောင် ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်း နည်းလမ်းများကို အကောင်းဆုံးဆောင်ရွက်ရမည်။

၄. အာဝဉ်ဘိုနီးဒါ ဗျိုးလာကနာက အိမို;ပိုန်ဘိုပိုန်ဒ်နိုဗြအီး။ အာဝဉ်ဘိုနီးဒါ ရဒေလံဝိုကဆိုက အိအာဝဉ်ကဌားတောင် ခေါပ်ပြာ။

Do not use prohibited weapons and do not engage in unlawful methods of war.

တားမြစ်ထားသော လက်နက်များကို အသုံးမပြုရ။ ဥပဒေနှင့် မညီသော စစ်ဆင်ရေးနည်းလမ်းများကို အသုံးမပြုရ။

၅. တပ်နာန်းအယ်မာ်လ၊ တပ်နာန်းဘင်ရာန်မာ်လ ဘိုင်ဂိုင်မေန့်လူင်လာဒဲး၊ ဝိုဉ်မိုဉ်
ဆိုက်နာန်းဂဲအီလံကွဲဉ်ဒေ ကာညး အီယံမံးချူမ်ဂဲဒိန် ။

Collect and care for the wounded and dead, whether friend of enemy.

မိမိ၏ စစ်တပ်မှဖြစ်စေ၊ ရန်သူစစ်တပ်မှဖြစ်စေ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရထားသော စစ်သားများနှင့်
ကျဆုံးသွားသော စစ်သားများကို စုဆောင်းကာ ကောင်းမွန်စွာ ဂရုစိုက်ပေးရမည်။

၆. ဘုံပ်ကဂေါတောင် ဆွံန့်ကဲမိုးတိုအီး ဘည်တိုအီးဇော;ကဘေမ်(ထောင်)၊
 ဘပ်ရာန့်ဝ်န့်ဘိုန့်တိုညးမုံတ်အယ် ကာညး တိုအီးအီဂေါည်ခြုံမ်တည်းအယ် ဒို, ဒိုည်, ဘုံပ်ရိုဆေ
 ဒဲးအခွါင်းအရေးတကဲ ။ ကံန့်ညံမ်စဲတ်မေန်းဆမ္မတ်/ကံန့်ညံမ်ဆွံက်ချာင်ဒဲးတြား
 အာပ်ဘိုန့်ကိုးပျံမ်း ဘည်ကဲအီလူည်,မိုဝ်းအိုဝ်ဂွံတ်ဒီနီ ။

Respect the rights of prisoners and all other people under your control and treat them humanely.
 Do not commit summary executions.

ထောင်သားများ၊ စစ်သုံ့ပန်းများနှင့် မိမိ၏ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိသော တစ်ခြားသူများအားလုံး၏
 အခွင့်အရေးကို လေးစားကာ ၎င်းတို့အား လူသားဆန်စွာ ဆက်ဆံရမည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများအား
 စစ်ဆေးခြင်းမပြုဘဲ/ တရားရင်ဆိုင်ခွင့်မပေးဘဲ သေမိန့်ပေးခြင်း မပြုရ။

၇. အာပ်ဘိုန်းတိုညးမုံတ် အီးရပ်အီးဂါင် ကွတ်တွင်ကတူးယမ်း (ဆာ်အာပ်မိုး)
ပဲန်အီကတေးကတောင် ။

Do not take hostages or use human shields.

ပြည်သူများကို စားစားခံအဖြစ်ဖမ်းဆီးခြင်း သို့မဟုတ် လူသားခိုင်းကာအဖြစ်အသုံးပြုခြင်းများ မပြုရ။

၈. ကနဦးအီးရင်အီးဂါင် ဘိုန်းဒေဂေါ်ကတိုင်လောတ်ဖေး ဆာ်အာင်မိုး ကနဦး ဗျူဟာဆိုက်အီးအရေးဒါင်းကမုည် အာင်ဘိုန်း ကထောက် ဒီဂေါ် အီးရင်အီးဂါင်ဂဲ။

Do not displace civilians, unless necessary for their own safety or for imperative military reasons.

ပြည်သူတို့၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအတွက် သို့မဟုတ် အလွန်အရေးကြီးသော စစ်ဗျူဟာအတွက် မဟုတ်လျှင် ပြည်သူများကို နေရာရွှေ့ပြောင်းခြင်း မပြုရ။

၁၀. ဘုံပ်အူန်းခြိုဝ်းကောန်အီပိုန်ဂဲ ပိုဝ်းကနေ;ဝေါ;ခံန်။ အာပ်ဘိုန်းပိုတ်ခွါင်းဒဲ;၊ အာပ်ဘိုန်းလူည်၊
လိပ်ကာမကောန်အီပိုန်ဂဲ ။

Respect women. Do not commit or permit rape or sexual abuse against anyone

အမျိုးသမီးများကိုလေးစားပါ။ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမျှ မုဒိမ်းကျင့်ခြင်း သို့မဟုတ် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ
မတော်မတရားပြုခြင်းများ မကျူးလွန်ရ၊ မခွင့်ပြုရ။

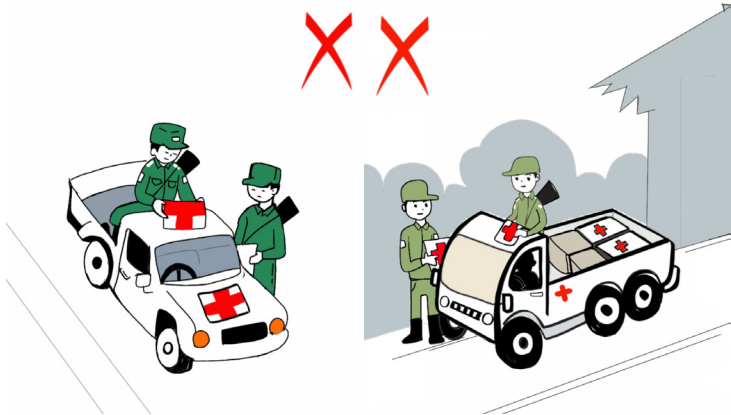
၁၁. ဂိုဏ်းမန်ဒိန်ခြံဒီးကညောမ်ဂဲ ။ အာပ်ဘိုန်းတော,(တေ,)လာည်း ဒီးကညောမ်ဂဲပဲန်ဆိုက်ပဲန်နာန်း ။
ဆဲးဒီန် အာပ်ဘိုန်းဆူည်, အာပ်ဘိုန်းဒါ ကညောမ်ဂဲ တဖိုင်းကာန်ဆိုက်။

Protect children. Do not recruit them into your armed forces and do not use them in hostilities.

ကလေးသူငယ်များကို ကာကွယ်ပါ။ ကလေးသူငယ်များအား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းအတွင်းသို့ စစ်သားစုဆောင်းခြင်း မပြုရ။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့အား စစ်မက်ရေးရာများတွင် အသုံးမပြုရ။

၁၂. သိုလှုံလည်းခိုင်းရုံမမေန် ကဲအိရုံခိုင်းကာန် ကဒါ၊ဆန်မီးဂဲ ၊ ဂါင်ဆန်မိဂဲ ကာည်း
 ကားအိတာင်တိုအီးဖေးဆင်း။ အာပ်ဘိုဂ်းဒါ အိပဲန်ဒိန်ခြဲ အိမို;တဖိက် ကကဲရောင်(ဆတ်အာပ်မို;)၊
 ပျိုင်ကျုံရုံအူကဒါ၊ရောင် ။

Respect medical personnel, hospitals, and ambulances. Do not misuse protective symbols such as the Red cross or red crescent.

ဆေးကုသရေးဆိုင်ရာ အမှုထမ်းများ၊ ဆေးရုံများနှင့် လူနာတင်ကားများကို လေးစားပါ။ ကြက်ခြေနီ သို့မဟုတ် လခြမ်းနီကဲ့သို့သော အကာအကွယ်ပေးသည့် အမှတ်အသားများကို အသုံးမပြုရ။

၁၃. ဘုံပျိုက်ဂါးဒဲး; ပုံနဲကဏေည်အီဇာ်;လ တက်အီကဏေည် ကူနဲရပ်မာဂါင် အီမို;
“ဖုင်လံပ်ခြဲဒဲး;အဆာက် ဘည်ကဝေတိုအီးကနေရ်” ဂဲ။

Allow impartial humanitarian relief for civilians in need.

အကူအညီလိုအပ်သော ပြည်သူများအား သမာသမတ်ကျသော လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားသည့်
ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့များက အထောက်အပံ့များ ပေးနိုင်ရန် ခွင့်ပြုရမည်။

၁၄. ဘုံပဲရဲနီဇ်ကောန်အိုန်နီနီ ခေါပ်ပြာ,ခေါပ်ဒဲနီပုံနီဟည်ဖြောမ်(ပုံနီဆဖော) ။ ဘိုညီအာပ်တိုဝ်;အရေးအာပ်ဒါတောပ် ခေါပ်ပြာ,ကဒါ,ဘပ်ရာနီမာ် ကဆိုပ်အယ် ဘုံပဲတိုဝ်;ကနဲး;၊ ဘုံပဲဝဲ; အိမို;ဘည်ဝီရဲပွဲဝီရဲခိုင်းဘပ်ရာနီ ဘည်ဝီရဲပျတ်ကဝေရဲ ပွဲဝဲခေါပ်ပြာ,ကတိုက်ကပပ်။

Put these rules into practice. Respect them even if the enemy does not.
Abstain from reprisals which are in violation of the law of armed conflict.

စည်းကမ်းများကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပါ။ ရန်သူဘက်မှ ဤစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို မလေးစား မလိုက်နာသည့်တိုင် မိမိအနေဖြင့် လေးစားလိုက်နာပါ။ စစ်ပွဲဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများကို ချိုးဖောက်ရာရောက်သည့် လက်စားချေခြင်း လုပ်ရပ်များ ကို ရှောင်ကြဉ်ပါ။

၁၅. ဘုံပ်ဒံနံခြံ ကတေ;ကတေင် ဘညံပွဲပ်တခေါပ်ပြာ,ခေါပ်ဒဲနံ။ ကိုနံမိုဝ်;ဘညံပွဲပ်တခေါပ်ပြာ,ခေါပ်ဒဲနံ ဘုံပ်ပြည်ကနိတ်ပွဲတ် တခြာတရုနံအယ်အူတ်နံ။ ဘညံပွဲပ်တခေါပ်ပြာ,ခေါပ်ဒဲနံဒီနံ ဘုံပ်တခေါပ်အယ်နံပ် (စံချိန်စံညွှန်း) ဘညံဒါကံမ်ဖာ ဘုံပ်တိုဝ်;လာည်းအရေးအိုနံ။

Prevent violations of these rules. If violations occur, report to your commander.
Violations must be investigated and sanctioned in accordance with international standards.

စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းချိုးဖောက်ခြင်းများကို တားဆီးပါ။ စည်းကမ်းချိုးဖောက်ခြင်းများ ရှိခဲ့ပါက မိမိ၏ အရာရှိထံ ချက်ချင်းအစီရင်ခံရမည်။ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းချိုးဖောက်မှုများကို နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းနှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး အရေးယူရမည်။

ဘည်မိုးဘည်ဘာည်း ဖုင်ဖီနီဝါခေါရ် (Geneva Call)

ဖီနီဝါခေါရ်(Geneva Call)နီန့် အိုန့်မိုးဖုင်ကပါင်းအီဂေါည်ကဒည်အူလှေ အိုန့်အာပ်တောင်ကဒါ၊ မှော၊ အိုန့်အာပ်မိုးအီတြောင်ကုင်(အစိုးရ)၊ အိုန့်လည်ကတု၊ကဍားကမိုန့်တောင်က အီအာပ်မိုးအစိုးရ တကဲအီဘား လာက်နာက် ၊ အိုန့်မိုးဖုင်ကပါင်း ကနည်ဖိုက်ယိုပ်;ဘည်တေန်ရေန် ကာည်း အီတိုင်;ကနေ;ကဇောည်ရေန်တောင် ပိုန့်ပွက်မံဖာ ဘည်တိုအီးကနေရ်လည်ကဝေ။

ကနည်ဒ်နီခြကတေ;ကတောင်ဒဲ;ကုန်ရပ်မာဂါင် ကဒည်ခနားဘားလာက်နာက်ပဲန့်ပဋိပက္ခ အမအိုန့် ဖီနီဝါခေါရ်က တေန်ရေန် (ပိုင်မေန့်ရေန်ဒဲ;-)

- ဒ်နီခြကတေ;ကတောင်ဒဲ;ကဒည်ခနားဘားလာက်နာက်ပဲန့်ပဋိပက္ခ အီရေတ်ဒဲ;တကုန်ရပ်မာဂါင်။
- ဒ်နီခြကတေ;ကတောင်ဒဲ; ဘည်ကယာင်ဇေင် ကဒါ၊လိင်ကာမ ကာည်း ရေန်ဒဲ; ဘည်ကကာ; အီပိုန့် အီမာည်း မောက်ပ်ကမာ်;တြာည်။
- ဒ်နီခြကတေ;ကတောင်ဒဲ; ဘည်ဒါတ မင်တီ,မင်တိုင်(မင်ပိုန့်တိုင်အူန့်)။

ပိုန့်ဖြောမ်ပဋိညာဉ် ပိုန့်ဖြောမ်ဖီနီဝါခေါရ်ပဋိညာဉ်ဒဲဒီန့် အိုန့်မိုးခေါပ်ပြာ,ခေါပ်ဒဲန့်ပိုန့်ဖြောမ်ဆေ ဇာတို အီးကဒါ,ဝိုန့် ဘည်လည်ကဝေတိုအီးကနေရ် တောန်ကုင်ပါ်ကံမံဖာ ပိုန့်ပွဏ်ဖီနီဝါခေါရ်ပဋိညာဉ် ကနည် နံင်ရေန်တောင်ဒါတောင် ဘည်ကဲအီအာပ်မိုးအစိုးရ ဖုင်ကပါင်းဘားလာက်နာက် ပြီရ်;အူန့်ရေည်တည်း။ ပိုန့်ဟောည်,ကိက်ကီရ် ပဋိညာဉ်(3)လှေ ဖီနီဝါခေါရ်မိုး -

- လံပ်ကရောမ်ပဲ;ဆင်းလင်း ဝိုန့်မင်တီ,မင်တိုင်ရှပ်ရှပ်ရာ;ရာ; ကာည်း လံပ်ဒ်နီခြ ကတေ; ကတောင်(တေန်) ဘည်ဒါတမင်တီ,မင်တိုင်ဒီန့် မိုးပိုန့်ဖြောမ်ပဋိညာဉ် ၊
- မောက်ပ်;လောတ် ဘည်ဖိုဇ ဇေင်ဇာင်း ပဋိပက္ခဘားလာက်နာက် တကညောမ်ဂ် မိုးပိုန့် ဖြောမ်ပဋိညာဉ် ၊
- ခေင်ဘည်ဘာည်းပဋိပက္ခဘားလာက်နာက် မောက်ပ်အာပ်မိုပ်;ဘည်ကယာင်ဇေင်ကဒါ,လိင်ကာမ ကာည်း လံပ်ကမာ်;တြာည် ဘည်ကကာ;အီပိုန့်အီမာည်း မိုးပိုန့်ဖြောမ်ပဋိညာဉ်။

ဖုင်ဖီနီဝါခေါရ်နံင်တခေါရ် ရဲန့်ကိပိုင် ကဇောည်ဒဲ; ဘည်ရေန်တဖိုင်းကာန် တေင်ကဲအီအာပ်မိုးအစိုးရ ဖုင်ကပါင်းဘားလာက်နာက် အီပြီရ်;အူန့်ရေည်တည်း တပိုန့်ဖြောမ်(ဆေဖော)ပဋိညာဉ် ဖီနီဝါခေါရ် Geneva Call

ဂျာနီဗာခေါ် (Geneva Call) အဖွဲ့၏ အကြောင်းအကျဉ်း။

ဂျီနီဗာခေါ် Geneva Callသည် ဘက်မလိုက်သော၊ အစိုးရမဟုတ်သည့် ကြားနေ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်ပြီး အစိုးရမဟုတ်သော လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး၍ နိုင်ငံတကာလူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှု စံသတ်မှတ်ချက်များအား အစဉ်တစိုက် ဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် လေးစားလိုက်နာရန် ဗုံပိုးကူညီသော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။

လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုများအကြား ကျရောက်နေသော ပြည်သူလူထုများကို အကာအကွယ် ပေးရန် ဂျီနီဗာခေါ်က အဓိကအာရုံစိုက် လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပြီး အထူးသဖြင့်-

- လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြား ကျရောက်နေသော ကလေးသူငယ်များကို အကာအကွယ် ပေးခြင်း။
- လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုကို တားဆီးခြင်းနှင့် ကျားမခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- မြေမြှုပ်မိုင်းများအသုံးပြုမှုကို တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်း။

ပဋိညာဉ်သဘောတူညီချက်- ဂျီနီဗာခေါ်၏ ပဋိညာဉ်သဘောတူညီချက်များမှာ အများသဘောတူ လက်ခံထားသော စည်းမျဉ်းများဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတကာ လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုစံသတ်မှတ်ချက်များကို လေးစားလိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အစိုးရမဟုတ်သော လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများက လက်မှတ်ရေးထိုး ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဂျီနီဗာခေါ်သည် ပဋိညာဉ် (၃) ခုကို ရေးဆွဲထားပြီးဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ -

- မြေမြှုပ်မိုင်းများရှင်းလင်းဖယ်ရှားရန်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် မြေမြှုပ်မိုင်းများအသုံးပြုမှုကို တားဆီး ပိတ်ပင်ရန် အစဉ်တစိုက် ဆောင်ရွက်ရေး။
- ကလေးသူငယ်များကို လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဆိုးကျိုးများမှ ကင်းလွတ်စေရေး။
- လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခအတွင်း လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများ ဖြစ်ပွားခြင်း မရှိစေရေးနှင့် ကျားမခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရေး။

ဂျီနီဗာခေါ်နှင့် ပဋိညာဉ်သဘောတူညီချက်များအား လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် အစိုးရမဟုတ်သော လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုကို ဂျီနီဗာခေါ်အဖွဲ့မှ ဗုံပိုးကူညီလေ့လာ စောင့်ကြည့်ပါသည်။

